

AKCINĖ BENDROVĖ „ORLEN LIETUVA“

PATVIRTINTA

Kokybės, aplinkosaugos ir saugos
darbe direktoriaus

2022 m. vasario 7 d.

įsakymu Nr. TV1(1.2-1)-2022-0083

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA BDS-1

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Instrukcijos paskirtis ir taikymas

1. Darbuotojų saugos ir sveikatos įvadinės instrukcijos BDS-1 (toliau – Instrukcija) paskirtis – kiekvienam darbuotojui suteikti pirminių ir minimalių darbuotojų saugos ir sveikatos (toliau – DSS) bei gaisrinės saugos žinių.

2. Ši Instrukcija taikoma kiekvienam Akcinės bendrovės „ORLEN Lietuva“ (toliau – Bendrovė) darbuotojui ir, kai tai numatyta tarp rangovo (toliau – Rangovas) ir Bendrovės sudarytoje rangos (paslaugų) sutartyje – Rangovo, atliekančio darbus Bendrovėje, darbuotojui.

II. NUORODOS

3. Instrukcija parengta atsižvelgiant į šių aktualios redakcijos dokumentų nuostatas:

3.1. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas;

3.2. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas;

3.3. Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, patvirtintos Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus;

3.4. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės Lietuvos Respublikos Vyriausybės;

3.5. Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės;

3.6. Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro;

3.7. Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro;

3.8. Saugos taisyklės eksploatuojant šilumos įrenginius, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro.

III. TERMINAI, SANTRUMPOS IR APIBRĖŽTYS

4. Šioje Instrukcijoje vartojami terminai ir jų apibrėžtys:

Asmeninės apsaugos priemonės (arba – **AAP**) – bet kuri priemonė, skirta darbuotojui turėti ar dėvėti, kad jį apsaugotų nuo profesinės rizikos veiksnių ir (ar) pavojų, galinčių kelti grėsmę darbuotojo saugai ir sveikatai bei kitas šiam tikslui skirtas priedas ar reikmuo. Šioje Instrukcijoje **būtinosis AAP** – AAP, nurodytos saugos ir sveikatos ženkluose, įrengtuose prie patekimų į technologinių įrenginių teritorijas, pastatus ar kitus Bendrovės objektus (apsauginis šalmas su dirželiu, apsauginiai akiniai, apsauginiai darbo rūbai, saugi darbo avalinė, klausos apsaugos priemonės, kvėpavimo takų apsaugos priemonės);

Evakuacijos kelias – kelias, kuriuo kilus pavojui žmonės turi išeiti į saugią zoną;

MOPGV – Mažeikių objektinė priešgaisrinė gelbėjimo valdyba;

Nelaimingas atsitikimas darbe – įvykis darbe, įskaitant eismo įvykį, atliekant darbo funkcijas ar būnant darbo vietoje, dėl kurio darbuotojas patiria žalą sveikatai ir netenka darbingumo nors vienai dienai arba dėl kurio darbuotojas miršta, nustatyta tvarka iširtas ir pripažintas nelaimingu atsitikimu darbe. Šiems incidentams priskiriami nelaimingi atsitikimai darbe su Bendrovės ir rangovinių organizacijų darbuotojais, įvykę Bendrovės teritorijoje;

Nelaimingas atsitikimas pakeliui į darbą ar iš darbo – įvykis, įskaitant eismo įvykį, darbuotojui vykstant į darbą ar iš darbo darbuotojo darbo dienomis kelyje tarp darbo vietos ir gyvenamosios vietos, vietos ne įmonės teritorijoje, kurioje darbuotojas gali būti pertraukos pailsėti ir pavalgyti metu;

Pavojingi darbai – įrenginių išsandarinimo, remonto, ugnies, žemės darbai bei darbai uždaroje talpoje, kurių atlikimui taikoma raštiškų darbų leidimų / nurodymų sistema;

Pavojinga teritorija – teritorija, kuri pažymėta atitinkamais saugos ir sveikatos ženklais, nurodančiais, kokias AAP reikia dėvėti į jas patenkant, taip pat tvirtais apsauginiais aptvėrimais ar signalinėmis aptvėrimo juostomis aptvertos vietos, kuriose atliekami darbai ir yra galimybė susižeisti. Prie pavojingų teritorijų priskiriamos technologinių įrenginių, technologinių barų teritorijos, remonto darbų atlikimo vietos, žemės darbų atlikimo vietos ir pan.;

Pirminės gaisro gesinimo priemonės – įrenginiai, priemonės, medžiagos, skirtos gaisrui gesinti esant pradinei fazei (gesintuvas, smėlis, kastuvas, nedegus audeklas ir t. t.).

Profesinė liga – ūmus ar lėtinis darbuotojo sveikatos sutrikimas, kurį sukėlė vienas ar daugiau kenksmingų ir / ar pavojingų darbo aplinkos veiksnių, nustatyta tvarka pripažintas profesine liga.

Potencialiai sprogi aplinka – aplinka, kuri dėl aplinkos ir darbo sąlygų gali tapti sprogi.

Sprogi aplinka – aplinkos sąlygomis susidaręs oro ir degių medžiagų, kurios yra dujų, garų, rūko arba dulkių pavidalo, mišinys, kuriam užsiliepsnojus degimas išplinta visame nesudegusiame mišinyje.

Vos neįvykęs nelaimingas atsitikimas darbe – bet koks nenumatytas įvykis, kurio metu atsitiktinumo ar skubių veiksnių dėka pavyko išvengti žalos žmogui, aplinkai ir / ar turtui, tačiau gali nepavykti išvengti ateityje.

IV. BENDROSIOS ŽINIOS APIE BENDROVĘ IR JOS VEIKLOS YPATUMUS

5. Bendrovė priskiriama prie potencialiai pavojingų objektų, galimų avarių atvejais galinčių sukelti ypač didelį pavojų gyventojams ir aplinkai.

6. Pagrindinės Bendrovės veiklos sritys yra žalios naftos ir kitos žaliavos (mazuto, dujų kondensato, vakuuminio distiliato, vidutinių distiliatų, sunkiųjų distiliatų ir kt. distiliatų) perdirbimas, prekyba naftos produktais, naftos krova iš tanklaivių, naftos ir naftos produktų transportavimas vamzdiniais.

7. Bendrovėje gaminami šie produktai: benzinai, dyzelinai, kūrenamasis mazutas, emulsuotas gudronas, reaktyvinių variklių kuras JET A-1, suskystintos naftos dujos (automobilinės ir komunaliniams poreikiams), propilenas, kelių ir stoginis bitumas, granuluota ir gabalinė dujinė techninė siera.

V. BENDRIEJI REIKALAVIMAI DARBUOTOJUI

8. Darbuotojas įleidžiamas į Bendrovės gamybinę teritoriją ir išleidžiamas iš jos tik per kontrolinius perėjimo punktus, užsiregistravus Bendrovėje nustatyta tvarka išduota identifikavimo kortele. Kitokiu būdu patekti į Bendrovės teritoriją yra draudžiama.

9. Darbuotojui draudžiama atvykti ir / ar būti darbe neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotinių ar toksinių medžiagų, įnešti, įvežti į Bendrovės teritoriją alkoholinius gėrimus, narkotines ar toksines medžiagas, laikyti jas Bendrovėje.

10. Įeinant į Bendrovės teritoriją ar išeinant iš jos darbuotojo gali būti paprašyta parodyti rankinę ar viršutiniuose drabužiuose turimus daiktus. Tai atliekama siekiant įsitikinti, kad darbuotojai neturi narkotinių medžiagų, alkoholio, ginklų ar neteisėtai paimto Bendrovės turto.

11. Darbuotojui draudžiama dirbti nepasitikrinus sveikatos Bendrovėje nustatyta tvarka. Darbuotojams, kurie gali būti veikiami profesinės rizikos veiksnių, privalomi periodiniai sveikatos

patikrinimai atliekami darbo metu pagal su sveikatos priežiūros įstaiga suderintą sveikatos patikrinimų grafiką.

12. Darbuotojas privalo saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų saugai ir sveikatai, mokėti saugiai dirbti ir vykdyti darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų bei atitinkamų norminių aktų reikalavimus.

13. Kiekvienas darbuotojas, patekdamas (įeidamas, įvažiuodamas) į pavojingą zoną, būdamas joje privalo naudoti / turėti AAP, nurodytas saugos ir sveikatos ženkluose (pvz., apsauginį šalną, apsauginius akinius, apsauginius darbo rūbus, saugią darbo avalinę, klausos apsaugos priemonės, kvėpavimo takų apsaugos priemonės).

14. Apsauginį šalną darbuotojas privalo būti prisisegęs dirželiu.

15. Darbuotojas, kuris dėvi gydytojų išrašytus akinius, privalo dėvėti apsauginius akinius, kurie dedami ant gydytojo išrašytų akinių.

16. Visos AAP turi atitikti EN standartų reikalavimus ir turi būti paženklintos CE ženklų, turi apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje, nesukeldama didesnės rizikos darbuotojų sveikatai ir saugai, atitikti ergonominius reikalavimus ir esamą darbuotojo sveikatos būklę, turi būti atitinkamai priderintos darbuotojui, negali būti naudojamos pasibaigus gamintojo nurodytam galiojimo terminui, turi turėti įrašus apie atliktas patikras gamintojo nurodytais intervalais, turi būti tinkamos techninės būklės bei švarios.

17. Bendrovėje rūkyti galima tik tam tikslui skirtose ženklų „Vieta rūkymui“ pažymėtose ir tinkamai įrengtose patalpose ar vietose.

18. Kiekvienas darbuotojas atsakingas už kvalifikacinių ir saugos darbe egzaminų išlaikymą / perlaikymą laiku. Darbuotojui draudžiama dirbti, pasibaigus kvalifikacinių, saugos darbe pažymėjimų galiojimo laikui.

19. Kiekvienas darbuotojas, pastebėjęs, kad kiti darbuotojai, lankytojai ar Rangovai nesilaiko ar pažeidžia Bendrovėje galiojančias tvarkas, instrukcijas ir taisykles, privalo nedelsiant apie tai pranešti savo tiesioginiam vadovui.

20. Kiekvienas darbuotojas privalo pranešti tiesioginiam vadovui apie bet kokį akivaizdų pavojų (pvz., naftos produktų išsiliejimas, netvarkingos priežiūros aikštelės, nelygus, duobėtas paviršius darbo vietoje, atviras kanalizacijos šulinys, pašaliniai daiktai ant kelių ar geležinkelių ir pan.). Pastebėtus pavojus darbuotojas turi užregistruoti kompiuterinėje pranešimų apie pavojingas vietas programoje.

21. Darbuotojui draudžiama patekti į vietas (teritorijas), aptvertas signaliniais aptvėrimo juostomis ir / ar tvirtais aptvėrimais, nes patekus į tokias vietas galima susižeisti, apsinuodyti ar kitaip nukentėti.

VI. PAVOJAI, SU KURIAIS DARBUOTOJAS GALI SUSIDURTI DARBO VIETOJE

22. **Pavojus, susijęs su pavojingomis cheminėmis medžiagomis ir jų mišiniais** (nafta, naftos produktais, reagentais, katalizatoriais ir kt.) – apsinuodijimo, alergijos, cheminių nudegimų pavojus įkvėpus, nurijus ar prisilietus odai prie darbe naudojamų skystųjų medžiagų ar darbo aplinkos ore pasklidusių dujų ir dulkių.

23. **Gaisro, sprogimo pavojus** – terminių nudegimų, apsinuodijimo ar net mirties pavojus darbuotojui. Gaisro, sprogimo atveju darbuotojams pavojų kelia liepsna, lekiančios nuolaužos, pavojingi degimo produktai bei deguonies kiekio sumažėjimas aplinkos ore.

24. **Pavojus, susijęs su elektra** – terminių nudegimų, vidaus organų pažeidimo ar mirties pavojus, prisilietus prie elektros laidininko ar metalinės dalies esant įtampai, taip pat tiesioginio žaibo poveikyje.

25. **Pavojus, susijęs su darbo įrenginiais ir jų įranga** – sužeidimo pavojus dėl įrengimo ar įrangos mechaninio poveikio.

26. **Pavojus, susijęs su pavojingais paviršiais** – tai kampai, briaunos, smailūs išsikišimai, į kuriuos galima susitrenkti, įsidurti, įsipjauti, įsidrėksti.

27. **Pavojus dėl sąlyčio su karštais ar šaltais paviršiais bei medžiagomis** – prisilietus prie tokių paviršių ar dėl karštų ir šaltų medžiagų poveikio galimi įvairaus laipsnio nudegimai ar nušalimai.

28. **Kritimo tame pačiame lygyje pavojus** – darbuotojas gali susižeisti, nukritęs savaime arba užkliuvęs už kokio nors daikto, esant slidžiam pagrindui, nepalankioms klimatinėms sąlygoms, netinkamam pagrindui ir pan.

29. **Kritimo iš aukščio (į gylį) pavojus** – galima įkristi į neapsaugotas iškasas, neuždengtus dangčiais šulinius, nukristi nuo kopėčių ir pan.

30. **Pavojus, susijęs su krovinių kėlimu rankomis bei dėl kitų ergonominėms rizikos veiksnių poveikio** – darbuotojų sužalojimo pavojus keliant (nuleidžiant, laikant, stumiant, traukiant, nešant, judinant) krovinius rankomis kyla dėl to, kad tenka naudoti daug fizinių pastangų, monotoniškų kūno judesių, ilgalaikiu kroviniu laikymu ir nepatogia darbo poza. Darbuotojas gali patirti sveikatos sutrikimų, jeigu darbo vieta nepritaikyta darbuotojo galimybės, dirbdamas darbą, reikalaujantį ilgalaikio stebėjimo ir dėmesio koncentravimo, fizinės ar regos įtampos, pasikartojančių judesių ir kt.

31. **Pavojus, susijęs su daiktų virtimu ir kritimu iš aukščio** – darbuotojas gali būti sužeistas dėl daikto ar kitokio krovinio centro pasikeitimo jį keliant, nešant, stumiant, traukiant (pvz., stumiant, traukiant baldus, nešant indą su vandeniu), dėl atsirėmimo į nestabiliai sukrautą rietuvę ar kitą nestabilią daiktą, nukritus daiktams nuo lentynų, stelažų, rietuvių, paaukštinimo priemonių dėl netinkamo ir nesaugaus jų padėjimo ir pan.

32. **Pavojus, susijęs su judėjimu ir eismu** – darbuotojas gali nukentėti eismo įvykio metu;

33. **Pavojus, susijęs su triukšmu** – triukšmas gali sukelti klausos sutrikimus, turėti įtakos kraujo spaudimui ir nervų sistemos veiklai. Darbuotojas, dirbdamas ilgiau kaip penkias valandas per dieną esant 85 decibelų (dB(A)) ar didesniai triukšmui, rizikuoja sužaloti savo klausą negrįžtamai.

34. **Pavojus, susijęs su vibracija** – rankas veikianti vibracija pasireiškia dėl besisukančių arba smūginių įrankių, kurie dirbant laikomi rankomis; visą kūną veikianti vibracija atsiranda dažniausiai automobiliuose bei darbo vietose, eksploatuojant stacionarius darbo įrenginius (pvz., kompresorinėse, siurblinėse).

35. **Pavojus, susijęs su nepakankamu ar nepritaikytu atliekamo darbo pobūdžiu apšvietimu** – apšvietimo lygis veikia centrinę nervų sistemą, širdies ritmą. Dėl nepakankamo arba per ryškaus (akinančio) apšvietimo galima nukristi, susitrenkti su kuo nors susidūrus ar už ko nors užkliuvus.

36. **Pavojus, susijęs su šilumine aplinka** (aukšta arba žema aplinkos oro temperatūra darbo vietoje) – karštis gali sukelti organizmo perkaitimą, šiluminį smūgį, terminius nudegimus, šaltis – organizmo peršalimą, galūnių nušalimus, bendrą kūno sušalimą.

VII. PAVOJŲ VALDYMO PRIEMONĖS

37. **Saugos priemonės, naudojant ir sandėliuojant pavojingas chemines medžiagas ir jų mišinius:**

37.1. Prieš atliekant darbus susipažinti bei vadovautis naudojamos ir / ar sandėliuojamos pavojingos cheminės medžiagos / mišinio saugos duomenų lapu;

37.2. Atliekant darbus su pavojinga chemine medžiaga / mišiniu naudoti AAP, nurodytas tos pavojingos cheminės medžiagos / mišinio saugos duomenų lape;

37.3. Kai yra tikimybė, kad į aplinką gali išsiskirti pavojingos cheminės medžiagos, reikia naudoti nešiojamąjį dujų analizatorių sprogųjų dujų koncentracijos kontrolei darbo aplinkos ore, kuris turi būti nuolat įjungtas, jo veikimas ir rodomi duomenys stebimi;

37.4. Nutraukti darbus ir nedelsiant informuoti tiesioginį vadovą:

37.4.1. Suveikus dujų analizatoriui, pavojingoms cheminėms medžiagoms ar jų mišiniams išsiliejus, išbirus ir kitais atvejais, kai darbo vietos užterštumas šiomis medžiagomis / mišiniais gali turėti įtakos darbuotojo sveikatai;

37.4.2. Nesant arba esant neįskaitomoms etiketėms ant pavojingų medžiagų ar jų mišinių pakuočių.

38. **Gaisrinės saugos ir apsaugos nuo sprogių priemonės:**

38.1. Žinoti darbo vietoje esančių gesintuvų (1 priedas), ryšio ir signalizacijos priemonių išdėstymo vietas, mokėti šiomis priemonėmis naudotis;

38.2. Draudžiama gesintuvus naudoti ne pagal paskirtį, keisti jų išdėstymo vietas. Gesintuvų išdėstymo vietos yra pažymėtos gaisrinės saugos ženklu (1 pav.). Gesintuvų išdėstymas patalpose yra nurodytas žmonių evakavimo planuose;

38.3. Asmenys, pastebėję, kad jiems įprastoje gesintuvų vietoje, pažymėtoje gesintuvo ženklu, nebėra gesintuvo, turi pranešti asmeniui, atsakingam už priešgaisrinę saugą, kurio kontaktiniai duomenys yra nurodyti šalia gesintuvo;

1 pav. Gaisrinės įrangos ženklas „Gesintuvas“

38.4. Nenaudoti atviros ugnies, vengti veiksmų ir nesudaryti sąlygų, galinčių sukelti gaisrą. Galimas gaisrų kilimo priežastis nedelsiant šalinti;

38.5. Vietose, kuriose gali susidaryti sprogį aplinka ir kurios yra pažymėtos ženklu „Įspėjimas apie sprogį aplinką“ (2 pav.), darbuotojas turi naudoti antistatinius darbo rūbus, tinkamus darbui potencialiai sprogioje aplinkoje;

2 pav. Įspėjimas apie sprogį aplinką

38.6. Vietose, kuriose gali susidaryti sprogį aplinka ir kurios yra pažymėtos ženklu „Įspėjimas apie sprogį aplinką“, draudžiama naudoti įrangą (elektros įrankius ir prietaisus, mobiliuosius telefonus, fotoaparatus ir kt.), kuri neatitinka reikiamą apsaugos nuo sprogimo lygį. Šiose vietose leidžiama naudoti tik sprogimui saugią įrangą;

38.7. Gamybinėse patalpose ir teritorijose draudžiama laikyti ir naudoti asmeninius daiktus ir reikmenis, kurie galėtų sukelti uždegimo ir nuotekų šaltinius, turinčius įtakos sprogimui ar degimui susidaryti;

38.8. Gamybinėse patalpose ir teritorijose draudžiama laikyti tuščią ar pripildytą sprogį, degių medžiagų tarą, skudurus ar kitas medžiagas, įmirkusius naftos produktais, išskyrus tam tikslui įrengtas ir įspėjamaisiais ženklais pažymėtas vietas. Šias medžiagas darbuotojas turi sudėti į specialius kontenerius arba talpyklas su atitinkamais užrašais, iš kurių jos yra pašalinamos vadovaujantis Bendrovės atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka;

38.9. Darbuotojui darbo vietoje draudžiama laikyti ir naudoti medžiagas, kurių degumo ir sprogimo savybių jis nežino.

39. Saugos priemonės, naudojant elektrinius darbo įrenginius:

39.1. Darbuotojui leidžiama naudoti elektrinius darbo įrenginius (toliau – elektrinis įrenginys) tik tiesioginio vadovo nurodymu;

39.2. Prieš pradėdant naudoti elektrinius įrenginius reikia susipažinti su gamintojo parengta įrenginio eksploatavimo instrukcija ir laikytis gamintojo nustatytų reikalavimų;

39.3. Eksploatavimo metu pastebėjus, kad elektrinis įrenginys ar jo maitinimo kabelis pradėjo kaisti, įrenginio viduje pasigirdo pašaliniai garsai ar pan., įrenginį reikia nedelsiant išjungti iš elektros tinklo ir apie tai pranešti savo tiesioginiam vadovui;

39.4. Elektrinį įrenginį valant, plaunant ar baigus juo naudotis, reikia išjungti iš elektros tinklo;

39.5. Darbuotojui draudžiama atlikti bet kokią elektrinio įrenginio bei jo elektros kabelių ar laidų remontą. Tvarkyti bei remontuoti elektrinius įrenginius gali tik išmokytas elektrotechninis personalas;

39.6. Darbuotojui, naudojančiam elektrinius įrenginius, draudžiama:

39.6.1. Šildyti patalpas nestandartiniais (savo gamybos) elektriniais prietaisais;

39.6.2. Naudoti netvarkingus šakutės lizdus, kištukus, atsišakojimo dėžutes, jungiklius bei kitą elektros instaliacijos įrangą;

39.6.3. Elektros laidus, lempas, šviesos sklaidytuvus, šildytuvus uždengti degiomis medžiagomis;

39.6.4. Naudoti virykles, virdulius, šildymo ir kitus prietaisus tam tikslui nepritaikytose vietose ir palikti juos įjungtus be priežiūros;

39.6.5. Naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais;

39.6.6. Naudoti laidus ir kabelius su pažeista arba eksploatavimo metu netekusi dielektrinių savybių izoliuojančia medžiaga;

39.6.7. Traukti, perlenkti ar persukti kabelį, statyti ant jo krovinį, taip pat leisti kirstis su kitais kabeliais, dujinio suvirinimo žarnomis ir pan.;

39.6.8. Išjungiant elektrinį įrenginį kištuką iš lizdo traukti už prijungimo kabelio.

40. Saugos priemonės nuo pavojingo žaibo poveikio:

40.1. Žaibuojant arba griaudžiant saugiausia būti patalpoje (operatorinėje, darbo kabinete ir pan.), uždaryti langus ir duris, ventiliacijos angas, kad nebūtų skersvėjų, galinčių pritraukti kamuolinį žaibą;

40.2. Nuo žaibo patikimai apsaugo automobilis, tik reikia uždaryti langus ir nesiliesti prie jo metalinių konstrukcijų. Napatartina važiuoti perkūnijos metu, geriau būtų sustoti ir palaukti, kol žaibavimas aprims;

40.3. Jei žaibas užklupo atvirame lauke, nesislėpkite po aukštais pavieniais medžiais, prie pastatų sienų, metalinių bokštų, nebėkite ir eikite lėtai iki artimiausio pastato;

40.4. Žaibuojant pavojinga liesti metalines pastato konstrukcijas, įrengimus, vamzdynus, būti arti elektros laidų, antenų, langų, ypač pavojinga būti šalia vandens telkinių;

40.5. Nelaikykite rankose metalinių daiktų (net į skėčio metalinį antgalį gali trenkti žaibas).

41. Saugos priemonės nuo paslydimų, griuvimų ir kritimų tame pačiame lygyje:

41.1. Eidami neskubėkite ir stebėkite kliūtis, nekalbėkite telefonu, neneškite daiktų, kurie užstotų jums akiratį ir trukdytų pastebėti kliūtis, taip pat neneškite daugiau negu galite;

41.2. Nenešiokite akinių su užtamsintais lęšiais blogai apšviestose vietose arba tamsiuoju paros metu;

41.3. Būkite atidūs eidami iš vienos vietos į kitą, įeidami ar išeidami iš pastato ar transporto priemonės, atsargiai vaikščiokite automobilių stovėjimo aikštelėse ir šaligatviais (takais), susidarius sniegui ar ledui, nes daugiausia paslydimų ir kritimų įvyksta būtent šiose vietose, dažniausiai ryte ir vakare – einant ar grįžtant iš darbo. Tamsiuoju paros metu prie drabužių prisiekite šviesą atspindintį atšvaitą;

41.4. Jei tenka eiti slidžiu paviršiumi, nelaikykite rankų kišenėse, bent vieną ranką palikite laisvą, kad išlaikytumėte pusiausvyrą. Sulėtinkite ir sumažinkite žingsnius, remkitės visa padų plokštuma, kad pusiausvyros centras būtų tiesiai virš pėdų. Einant šiek tiek pasilenkite pirmyn – paslydimu atveju tai gali apsaugoti galvą;

41.5. Žiemos metu eidami į darbą dėvėkite tinkamą avalynę (žema pakulne bei storesniu rantuotu guminiu padu), taip pat vilkėkite judesių nevaržančius drabužius ir į darbą išeikite 15 minučių anksčiau, kad nereikėtų skubėti ir turėtumėte pakankamai laiko apeiti slidžias vietas. Darbo metu naudokite jums išduotas asmenines apsaugos priemones (darbo rūbus, skirtus žiemos sezonui, saugią profesinę žieminę avalynę ir kt.);

41.6. Žiemos metu prieš įeidami į patalpą nuo batų padų gerai nuvalykite prilipusį sniegą, kad grindys netaptų slidžios;

41.7. Informuokite savo tiesioginį vadovą apie visus pastebėtus šaligatvių, vaikščiojimo takų, grindų paviršių apgadinius (duobes, įtrūkimus), nepritvirtintus kilimus ir kilimėlius, ant grindų ir perėjimų esančias kliūtis, nepakankamą apšvietimą ir pan.;

42. Saugos priemonės, naudojant palipimo priemones į aukštyje esančias vietas:

42.1. Visi laiptai, aikštelės, perėjimai ar kiti patekimo į kitus aukštus keliai turi būti neužkrauti ir laisvai prieinami. Jei dėl kokių nors sąlygų perėjimai laikinai uždaromi, turi būti įrengti kiti saugūs laikini perėjimai. Einant įsitikinti, kad laiptai ir perėjimai yra neslidūs ir gerai apšviesti;

42.2. Lipant laiptais reikia neskubėti, lipti po vieną pakopą ir laikintis už turėklų, nekalbėti mobiliuoju telefonu. Tarp savęs ir kitų laiptais lipančių asmenų reikia išlaikyti pakankamą atstumą, kad kitam asmeniui suklypus ar sustojus į jį neatsitrenktumėte. Krovinius laiptais leidžiama nešti viena ranka arba krovinius perdavinėti kitam darbuotojui abiem rankom, stovint abiem kojom ant laiptų pakopų. Didelių gabaritų krovinius turi nešti ne mažiau kaip du darbuotojai, suderinę savo veiksmus ir taip apsaugodami vienas kitą nuo kritimo;

42.3. Bendrovėje leidžiama naudoti tik atitinkančias EN standartų reikalavimus ir paženklintas CE ženklu nešiojamąsias kopėčias. Kopėčios turi būti naudojamos vadovaujantis kopėčių gamintojo naudojimo instrukcijoje bei šioje Instrukcijoje nustatytais reikalavimais;

42.4. Darbuotojas, kuris palipimui naudoja kopėčias, prieš lipdamas turi vizualiai patikrinti ir įsitikinti, kad kopėčios yra be defektų ir visiškai sukomplektuotos. Kopėčios turi būti švarios;

42.5. Pristatomų kopėčių apatiniai galai turi būti su neslystančiais paviršiumi antgaliais. Kopėčios turi būti statomos 75–65° kampu, paliekant mažiausiai 1 metro iškilusį ilginį virš plokštumos, į kurią bus lipama;

42.6. Kopėčios pastatytos tokiose vietose kaip perėjimai, išėjimai, pervažiavimai ar kur jos gali būti pajudintos dėl aplinkui vykstančių darbų pobūdžio ar judėjimo, turi būti pritvirtintos, kad būtų išvengta pajudavimo galimybės, arba aptvertos signaline aptvėrimo juosta siekiant nukreipti judėjimą ar aplinkui vykstančius darbus toliau nuo kopėčių;

42.7. Kopėčių fiksavimo įtaisai (jei jie įrengti) prieš naudojimą turi būti tvirtai užfiksuoti;

42.8. Darbuotojas ant kopėčių skersinio turi stovėti abejomis kojomis. Lipti ar leisti kopėčiomis galima tik atsistojus veidu į kopėčias ir vadovautis „trijų taškų“ taisykle, tai yra reikia liesti kopėčias abiem kojom ir ranka arba abiem rankom ir viena koja, rankos turi būti laisvos, visus įrankius ar įrangą užkelti ar nuleisti reikia naudojant virvę arba kitą saugų būdą;

42.9. Darbuotojui pasilipus ant kopėčių dirbti leidžiama tik trumpalaikius darbus, trunkančius ne ilgiau kaip 30 minučių;

42.10. Darbuotojas dirbdamas ant kopėčių turi nesistengti pasiekti toliau nei siekia jo ranka, nelipti aukščiau kaip ant ketvirtos nuo viršaus pakopos, imtis papildomų atsargumo priemonių, jei kopėčios statomos priešais duris arba perėjimą (užrakinti duris arba užtvirti perėjimą);

42.11. Ant atremiamų nešiojamųjų kopėčių draudžiama dirbti su elektros įranga, šias kopėčias naudoti krovinių ir pavojingų medžiagų kėlimui;

42.12. Darbuotojas dirbdamas ant kopėčių įrankius turi laikyti specialiai tam tikslui skirtuose įrankių diržuose su kišenėmis ir laikikliais. Įrankiai turi būti prie laikiklių pritvirtinti virvėmis.

43. Saugos priemonės, keliant krovinius rankomis:

43.1. Vengti rankinio darbo su svoriais, naudojant įvairius kėlimo mechanizmus;

43.2. Tinkamai organizuoti darbą – mažinti pernešimo atstumą, mažinti kėlimų dažnį, daryti poilsio pertraukas, derinti įtemptą ir neįtemptą darbą, užtikrinti, kad krovinį būtų galima paimti ir nešant laikyti arti kūno, vengti nelygių, slidžių arba netvirtų grindų, vengti slenksčių, pakylų, laiptų, blogo matomumo, ekstremalios temperatūros, drėgmės;

43.3. Tinkamai įvertinti krovinį – sumažinti keliamo krovinio svorį, sunkius ar didelius krovinius nešti dviese ar daugiau žmonių, jeigu galima, keisti veiklos pobūdį (krovinį geriau stumti ar traukti, negu nešti), vengti pavojingų krovinio savybių (pvz., aštrių briaunų, nelygių paviršių, nesandarių talpų su skysčiu ir pan.);

43.4. Krovinių pernešimui naudoti pagalbines priemones (pvz., nešioti pritaikytus diržus, minkštas pečių apsaugas, naudoti dėžes su rankenom ir pan.);

43.5. Neviršyti vienkartinio rankomis keliamo krovinio masės neviršytino ribinio dydžio (neviršytini ribiniai dydžiai pagal darbuotojo lytį, krovinio kėlimo aukštį ir rankų padėtį keliant krovinį pateikti instrukcijos 2 priede);

43.6. Kroviniai (daiktai, medžiagos ir kt.) turi būti tvarkomi ir kraunami taip, kad negalėtų nukristi, nuriudėti, nuslysti ar nukristi ant šono, juos uždengiant, pritvirtinant ar atitveriant.

44. Saugos priemonės nuo pavojaus, susijusio su eismu ir judėjimu:

44.1. Bendrovės teritorijoje darbuotojai turi vadovautis kelių eismo taisyklėmis ir Bendrovėje priimtu vidaus kelių ženklinimu;

44.2. Pėstieji privalo eiti šaligatviais arba pėsčiųjų takais dešine puse. Jeigu šaligatvio, pėsčiųjų tako, kelkraščio nėra arba jais eiti negalima, leidžiama eiti viena eile važiuojamosios

dalies pakraščiu. Kelkraščiu arba važiuojamosios dalies pakraščiu einantys pėstieji turi eiti prieš transporto priemonių važiavimo kryptį. Pėstieji, einantys neapšviestu kelkraščiu arba važiuojamosios dalies kraštu tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui, privalo nešti šviečiantį žibintą arba prie drabužių prisiegti šviesą atspindintį atšvaitą;

44.3. Kelius ir geležinkelius pėstieji gali pereiti tik nustatytose vietose, įsitikinus, kad nei iš kairės, nei iš dešinės nėra artėjančio traukinio ar autotransporto;

44.4. Draudžiama išeiti iš už stovinčios transporto priemonės ar kitos kliūtis, trukdančios apžvelgti vietą, neįsitikinus, kad nėra artėjančių transporto priemonių;

44.5. Draudžiama įlsti pro vagonų apačią ar pro vagonų jungiamąsias dalis. Norint pereiti į kitą stovinčio geležinkelio sąstato pusę, reikia apeiti sąstatą arba palaukti, kol sąstatas pravažiuos;

44.6. Bendrovės teritorijoje transporto priemonės vairuotojui draudžiama viršyti 40 km/h, o technologinių įrenginių teritorijoje – 20 km/h greitį;

44.7. Transporto priemonei leidžiama sustoti ir stovėti tik ten, kur nedraudžiama (nėra atitinkamų sustoti ir stovėti draudžiančių kelio ženklų);

44.8. Šviesiuoju paros metu transporto priemonės vairuotojas privalo važiuoti su įjungtomis artimosiomis arba specialiai šiam paros metui skirtomis žibintų šviesomis, tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui – su įjungtomis artimosiomis arba tolimosiomis žibintų šviesomis;

44.9. Automobilinių kėlimo kranų, krovinių ir kitų transporto priemonių vairuotojai, kuriems manevravimą atbuline eiga apsunkina ribotas matomumas, važiuodami atbuline eiga privalo būti įsijungę avarinę šviesos signalizaciją, važiuoti minimaliu galimu greičiu, kam nors padedant bei atidžiai stebint šoniniuose veidrodėliuose matomas erdves ir padedantįjį;

44.10. Transporto priemonę Bendrovės gamybinėje teritorijoje esančiose stovėjimo aikštelėse bei kitose gamybinėje teritorijoje esančiose stovėjimo vietose vairuotojas privalo statyti išvažiavimo iš stovėjimo vietos kryptimi (technologinių įrenginių teritorijose – išvažiavimo iš technologinio įrenginio kryptimi), kad Bendrovėje įvykus nenumatytam įvykiui (gaisrui, sprogimui, pavojingos medžiagos išsiveržimui į aplinką) būtų galima operatyviai pašalinti transporto priemonę iš pavojingos vietos.

44.11. Transporto priemonei įvažiuoti į pavojingą teritoriją leidžiama tik turint DSS instrukcijoje BDS-10 Transporto priemonių naudojimas nustatyta tvarka išduotą leidimą.

44.12. Įvažiuodamas ir būdamas technologinio įrenginio teritorijoje transporto priemonės vairuotojas privalo būti įsijungęs avarinę šviesos signalizaciją. Šis reikalavimas netaikomas specialios paskirties transporto priemonėms, kurias naudojant atliekami remonto darbai (automobiliniams kėlimo kranams, mobiliosioms darbinėms kėlimo platformoms, automobiliniams krautuvams ir pan.). Specialiosios paskirties transporto priemonė turi būti su įjungtu švyturėliu.

44.13. Reikalavimai dviračio vairuotojui:

44.13.1. Dviračio vairuotojas privalo dėvėti signalinę liemenę bei būti užsidėjęs ir užsisėgęs dirželiu apsauginį šalną;

44.13.2. Leidžiama važiuoti tik tvarkingus stabdžius ir garso signalą turinčiu dviračiu;

44.13.3. Dviračio gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas, iš abiejų šonų – oranžiniai šviesos atšvaitai arba kiti šviesą atspindintys elementai, pritvirtinti prie ratų stipinų;

44.13.4. Važiuojant tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui, dviračio priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o dviračio gale – raudonos šviesos žibintas;

44.13.5. Važiuoti dviračiu leidžiama kelkraščiu pagal eismo kryptį, o kur kelkraštis netinkamas, galima važiuoti viena eile važiuojamosios dalies kraštine dešine eismo juosta kuo arčiau jos dešiniojo krašto;

44.13.6. Draudžiama važiuoti dviračiu, pasidengus keliams sniegu ar ledu.

45. Vietose, kurios yra paženklintos ženklų „Naudoti klausos apsaugos priemonės“ (3 pav.) (šiose vietose triukšmo lygis yra nuo 80 dB(A) iki 85 dB(A)), **klausos apsaugai nuo triukšmo** darbuotojui rekomenduojama naudoti asmenines klausos apsaugos priemones (ausų kamštėlius arba ausines). Vietose, paženklintuose 4 pav. nurodytais ženklais (šiose vietose triukšmo lygis viršija 85 dB(A)), darbuotojas privalo naudoti asmenines klausos apsaugos priemones.

46. **Saugos priemonės, siekiant sumažinti karščio poveikį:**

46.1. Darbo metu darbuotojas turi naudoti AAP, skirtas vasaros sezonui. Darbuotojas, kuriam darbo metu AAP naudoti nereikia, turi dėvėti natūralaus pluošto, laisvus, lengvai ir gerai praleidžiančius prakaitą, šviesius drabužius, apsaugai nuo tiesioginių saulės spindulių – galvos apdangalą;

46.2. Reikia vėdinti patalpas, atidarant langus ar naudojant vėdinimo sistemas;

46.3. Kas 20–30 min. darbuotojui rekomenduojama išgerti 250–300 ml vandens (mineralinio arba mineralizuoto);

46.4. Kas 1,5 val. darbuotojui rekomenduojama daryti 10 min. trukmės pertraukėles vėsioje vietoje (pvz., poilsiui skirtoje patalpoje).

3 pav.

4 pav.

47. Saugos priemonės, siekiant sumažinti šalčio poveikį:

47.1. Darbo metu darbuotojas turi naudoti AAP, skirtas žiemos sezonui (darbo rūbus, saugią profesinę žieminę avalynę, žieminės pirštines ir kt.). Darbuotojai, kuriems darbo metu AAP naudoti nereikia, dėvėti rūbus, apsaugančius nuo žemos temperatūros. Rūbai ir avalynė turi būti sausi, neaptempti. Viršutinis rūbų sluoksnis turėtų būti neperpučiamas vėjo;

47.2. Kas 1,5 val. darbuotojui rekomenduojama daryti 10 min. trukmės pertraukėles;

47.3. Darbuotojas turi mažinti darbo laiko trukmę šaltyje;

47.4. Darbuotojui rekomenduojama gerti šiltus skysčius.

VIII. PAVOJINGI DARBAI

48. Bendrovėje prie pavojingų darbų, kurie turi būti atliekami pagal išduotą raštišką darbų leidimą arba nurodymą, priskiriami šie darbai:

48.1. Remonto darbai – darbai, kuriuos galima atlikti įrenginių nesustabdžius ir kurių atlikimui nėra reikalinga atlikti įrenginio papildomų paruošiamųjų darbų, pvz., išmontuotų įrenginių detalių valymas ir plovimas, pastolių statymas ir ardymas, įrenginių izoliavimo ir dažymo darbai, metalo defektų nustatymas neardančiais bandymų metodais, teritorijos betonavimas, apšvietimo tinklų remontas ir lempų keitimas, elektrinių apšildymo sistemų remontas;

48.2. Įrenginių išsandarinimo darbai – įrenginio išmontavimo / ardymo darbai (pvz., vamzdinių flanšų, talpos liukų atidarymas, aklių statymas ir pan.), kurių metu yra išsandarinama įrenginyje esanti uždara ertmė, kurioje buvo, yra ar gali būti įvairių temperatūrų, slėgių bei būsenų medžiagos (pvz., naftos produktai, vanduo, garas ir pan.), taip pat išsandarinto įrenginio išrinkimo ir surinkimo darbai (pvz., šilumokaičių vamzdžių pluoštų išmontavimas ir sumontavimas, talpos liukų uždarymas ir pan.);

48.3. Darbai uždaroje talpose – darbai kolonų, reaktorių, talpyklų, krosnių, šulinių, cisternų viduje, dviejų metrų ir gilesnėse iškasose ir pan.

48.4. Ugnies darbai – suvirinimo elektra ir dujomis, metalų pjovimo dujomis, mechaninio apdirbimo ir terminio apdorojimo darbai, darbai su lituojamąja lempa ir kiti darbai, kurių metu naudojama atvira ugnis, išsiskiria kibirkštys arba medžiagos įkaitinamos iki temperatūros, galinčios sukelti jų užsiliepsnojamą;

48.5. Žemės darbai – darbai, kai statybos reikmėms kasama natūrali žemė, pilama atvežtinė žemė ar atliekami požeminiai darbai naudojant žemkases mašinas (ekskavatorius,

buldozerius, pneumatinius plaktukus ir kt.) ar kasant žemę rankiniu būdu. Prie žemės darbų nepriskiriami darbai, jeigu iškasos gylis nesiekia daugiau kaip Prie žemės darbų nepriskiriami darbai, jeigu iškasos gylis nesiekia daugiau kaip 0,5 m;

48.6. Darbai elektros įrenginiuose – darbai, kai dirbantiesiems arba kitiems asmenims egzistuoja pavojus nukentėti nuo elektros srovės, elektros lanko, elektromagnetinio lauko arba statinės elektros (pvz., paleidimo mygtukų, automatų, kirtiklių, paleidimo / išjungimo bei komutacinės aparatūros remontas, elektros lempų keitimas ir pan.).

49. Naftos perdirbimo produktų gamykloje ir Vamzdynų ir terminalo operacijų padalinyje pavojingų darbų vykdymo pagal raštiškus darbų leidimus DSS reikalavimai nustatyti šiose DSS instrukcijose:

49.1. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-5 Remonto darbai;

49.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-6 Pavojingų darbų leidimų išdavimas;

49.2. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-6/1 Įrenginių išsandarinimo darbai;

49.3. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-6/2 Darbai uždaroje talpoje;

49.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-7 Ugnies darbai;

49.5. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-31 Žemės darbai.

50. Šiluminėje elektrinėje pavojingų darbų vykdymo pagal raštiškus nurodymus DSS reikalavimai nustatyti darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijoje BDS-14 Pavojingi darbai Šiluminėje elektrinėje.

51. Vykdamas pavojingus darbus Bendrovės elektros įrenginiuose, darbų atlikimui turi būti išduotas nurodymas darbams elektros įrenginiuose vadovaujantis Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklėmis [3.7].

IX. TIESIOGINIO VADOVO IR DARBUOTOJŲ PAREIGOS BEI TEISĖS

52. Darbuotojo tiesioginio vadovo (toliau – vadovas) pareiga yra užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą visais su darbu susijusiais aspektais. Įgyvendindamas šią pareigą, vadovas imasi priemonių, būtinų darbuotojų saugai užtikrinti ir sveikatai apsaugoti. DSS priemonės Bendrovėje finansuojamos Bendrovės lėšomis.

53. Vadovas turi teisę darbuotojams, pažeidusiems taikomus darbuotojų saugos ir sveikatos bei gaisrinės saugos norminių teisės aktų reikalavimus, siūlyti skirti drausmines nuobaudas, neleisti darbuotojui dirbti tą dieną (pamainą), kai jis darbe neblaivus, apsvaigęs nuo narkotinių ar toksinių medžiagų, įstatymų nustatyta tvarka siūlyti atleisti darbuotoją iš darbo, kai jis pažeidžia darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatytus reikalavimus.

54. Darbuotojo pareiga yra vykdyti taikomų DSS bei gaisrinės saugos norminių teisės aktų reikalavimus, rūpintis savo bei kitų darbuotojų sauga ir sveikata vadovaujantis savo žiniomis ir vadovo duotais nurodymais. Konkrečios darbuotojų pareigos saugant savo ir kitų darbuotojų sveikatą bei gyvybę nustatomos: darbuotojams, dirbantiems su darbo priemonėmis – DSS instrukcijose, kitiems Bendrovės darbuotojams – pareiginiuose nuostatuose.

55. Darbuotojas turi teisę:

55.1. Reikalauti, kad vadovas užtikrintų darbuotojų saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą, įrengtų kolektyvinės apsaugos priemones, aprūpintų asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

55.2. Susipažinti su išankstinių ir periodinių sveikatos tikrinimų rezultatais; jei nesutinka su patikrinimo rezultatais, sveikatą pasitikrinti pakartotinai;

55.3. Tartis su vadovu dėl darbuotojų saugos ir sveikatos bei gaisrinės saugos gerinimo arba tam įgalioti darbuotojų atstovą saugai ir sveikatai;

55.4. Atsisakyti dirbti, jeigu yra pavojus darbuotojų saugai ir sveikatai, darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nustatyta tvarka;

55.5. Įstatymų nustatyta tvarka reikalauti, kad būtų atlyginta žala, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų.

56. Darbuotojas turi teisę atsisakyti dirbti, darbai taip pat privalo būti sustabdyti, jeigu tiesioginis vadovas ar kitas darbdavio įgaliotas asmuo, darbdaviui atstovaujantis asmuo nesiima reikiamų priemonių pašalinti darbuotojų saugos ir sveikatos bei gaisrinės saugos reikalavimų pažeidimus ir apsaugoti darbuotoją nuo galimo pavojaus saugai ir sveikatai šiais atvejais: kai

darbuotojas neišmokytas saugiai dirbti; sugedus darbo priemonei ar susidarius avarinei situacijai – pavojui; kai dirbama pažeidžiant nustatytus technologinius reglamentus; kai dirbama neįrengus reikiamų kolektyvinės apsaugos priemonių ir / ar kai darbuotojas neaprūpintas AAP; kitais atvejais, kai darbo aplinka kenksminga ir / ar pavojinga darbuotojo sveikatai ar gyvybei.

X. DARBUOTOJO PAREIGOS IR VEIKSMAI ĮVYKUS INCIDENTUI

57. Darbuotojas, galėjęs nukentėti vos neįvykusio nelaimingo atsitikimo darbe metu, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, pakeliui į darbą ar iš darbo ar susirgęs ūmia profesine liga (jeigu jis pajėgia), ir asmuo, matęs įvykį arba jo padarinius, pastebėjęs ar sužinojęs apie incidentą, avariją turi nedelsdamas pranešti:

- padalinio vadovui;
- Mažeikių naftos perdirbimo produktų gamykloje – Bendrovės Gamybos valdymo skyriaus dispečeriui telefonu 3333 (paskambinus iš fiksuoto ryšio tinklo telefono) arba telefonu 8 443 93333 (paskambinus iš bet kurio telefono);
- Būtingės terminale – Terminalo operacijų grupės pamainos viršininkui telefonu 8 443 93459 arba 8 686 78112;
- Biržų ir Joniškio naftos perpumpavimo stotyse – Magistralinių vamzdynų eksploatavimo grupės dispečeriui telefonu 8 443 93483 arba 8 689 89845.49.

58. Asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą darbe arba jo padarinius, privalo nedelsdamas suteikti nukentėjusiajam pirmąją medicinos pagalbą ir iškviesti skubiąją medicinos pagalbą.

59. Didelio masto ekstremaliųjų įvykių metu Naftos perdirbimo produktų gamykloje įjungiamos perspėjimo sirenos. Išgirdus sirenų gausmą, reikia išklaudyti Bendrovės Gamybos valdymo skyriaus dispečerio pranešimą apie kilusį pavojų per vidinius garsiakalbius arba įsijungus radijo taškus ir elgtis pagal nurodymus. Kiekvieno mėnesio pirmą pirmadienį, 10 val., atliekamas sirenų patikrinimas, todėl išgirdus jas, reikia pasitikslinti sirenų įjungimo priežastį ir, jeigu tai nesusiję su galimu pavojumi, tęsti darbą.

XI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

60. Už šios Instrukcijos periodinę peržiūrą ir atnaujinimą, kai tai reikalinga, atsakingas Bendrovės kokybės, aplinkosaugos ir saugos darbe direktorius.

XII. PRIEDAI

1 priedas – Gesintuvų tipai, laikymas ir naudojimas.

Parengė
Kontrolės ir prevencijos grupės vadovas
Egidijus Luomanas

1. Gesintuvų tipai:

1.1. **Milteliniai gesintuvai** (1 paveikslėlis) yra plačiausiai naudojami iš visų nešiojamųjų ugnies gesintuvų. Milteliniais gesintuvais galima gesinti įvairias medžiagas: degančius naftos produktus, šarminius metalus, taip pat jais leidžiama gesinti iki 1000 voltų veikiančius elektros įrenginius laikantis saugaus 1 m atstumo. Milteliai negadina daiktų, juos nesunku nuvalyti.

1.2. **Vandens putų gesintuvai** (2 paveikslėlis) naudojami tais atvejais, kai patalpose laikomi nedideli kiekiai degių arba lengvai užsiliepsnojančių skysčių. Jais galima gesinti kietas degias medžiagas, degius ir lengvai užsiliepsnojančius skysčius. Vandens putų gesintuvais negalima gesinti dujų ir elektros įrenginių esant įtampai. Jais galima naudotis, kai aplinkos temperatūra ne žemesnė kaip +5°C ir ne aukštesnė kaip +60°C.

1.3. **Angliarūgštės gesintuvuose** (3 paveikslėlis) slėgis yra kur kas didesnis nei milteliniam ar vandens putų gesintuve, todėl gesintuvo korpusas yra storesnis, o pats gesintuvas – gerokai sunkesnis už tokios pat talpos kitų rūšių gesintuvus. Angliarūgštės gesintuvai naudojami gesinant lengvai užsiliepsnojančius ir degius skysčius, dujas, kietas degias medžiagas, įjungtus į tinklą elektros įrenginius iki 1000V įtampos. Angliarūgštinių gesintuvų privalumas – padaromas minimalus poveikis gesinamam objektui, todėl jais patogiu gesinti brangius elektros prietaisus, įvairius įrenginius, aparatus. Elektros įrenginius gesinti ne arčiau kaip 1 m atstumu. Juos galima naudoti, kai aplinkos temperatūra ne žemesnė kaip -40°C ir ne aukštesnė kaip +60°C (praktiškai be apribojimų). Svarbiausia stengtis, kad gesinamoji medžiaga nepatektų ant rankų, veido, nes -70°C temperatūrą siekianti angliarūgštė gali pažeisti (nušaldyti) odą.

1 paveikslėlis

2 paveikslėlis

3 paveikslėlis

2. Reikalavimai gesintuvų laikymui:

2.1. Laikomi lengvai prieinamoje ir matomose vietose, apsaugotose nuo tiesioginių saulės spindulių poveikio, ne arčiau kaip 1 m nuo šildymo prietaisų;

2.2. Kabinami ne aukščiau kaip 1,5 m nuo grindų iki gesintuvo apačios ir taip, kad atidarytos patalpos durys netrukdytų jo paimti;

2.3. Statomi gaisrinių čiaupų spintelėse arba prie jų, priešgaisriniuose skyduose arba ant grindų, laikomi specialiose spintelėse, dėžėse ar stovuose;

2.4. Laikomi taip, kad matytųsi užrašai.

3. Reikalavimai gesintuvų naudojimui:

3.1. Susipažinti su gesintuvo naudojimo instrukcija, kuri priklijuota ant gesintuvo korpuso. Joje piešiniais nurodyta, kaip galima pradėti gesinti ir kaip naudoti gesintuvą (4 paveikslėlis);

4 paveikslėlis

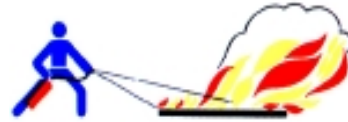
3.2. Žemiau pateiktuose paveikslėliuose parodyta kaip teisingai gesinti ugnį:

Neteisingai

Negesinkite ugnies prieš vėją – gesinkite tik pavėjui.

Teisingai

Neteisingai

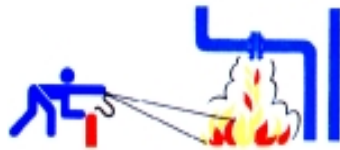

Degančio ploto negesinkite iš viršaus – gesinkite tik iš apačios.

Teisingai

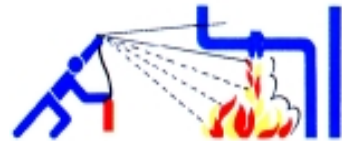

Neteisingai

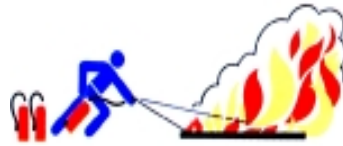

Tekančios ugnies negesinkite iš apačios – su ja kovokite tik iš viršaus.

Teisingai

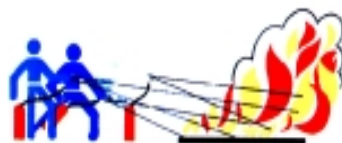

Neteisingai

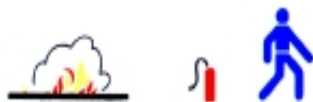

Gesintuvais naudokitės ne vienu po kito – bet tuo pačiu metu keliais.

Teisingai

Neteisingai

Nepalikite smilkstančių židinių – gaisrą likviduokite iki galo.

Teisingai

3.3. Darbuotojas, panaudojęs gesintuvą, turi pranešti telefonu ar elektroniniu paštu apie gesintuvo panaudojimą asmeniui, nurodytam informacinėje lentelėje, kuri yra pakabinta šalia gesintuvo, arba, jei gesintuvai laikomi priešgaisrinuose skyduose, gaisrinių čiaupų ar gesintuvų spintelėse, ant kiekvieno jų durelių vidinės pusės.

**VIENKARTINIO RANKOMIS KELIAMO KROVINIO MASĖS NEVIRŠYTINI RIBINIAI DYDŽIAI
PAGAL DARBUOTOJO LYTĮ, KROVINIO KĖLIMO AUKŠTĮ IR RANKŲ PADĖTĮ KELIANT
KROVINĮ**

